

România. Supraviețuire și afirmare prin diplomație în anii Războiului Rece. Comunicări, articole, studii, 3 vol., Coordonator Ambasador Nicolae Ecobescu, București, Fundația Europeană Titulescu, 2013

Este salutară inițiativa Fundației Europene Titulescu de a pune la dispoziția celor interesați - publicul larg, studenți, dar și profesori de la facultățile de istorie și de relații internaționale, precum și actuali diplomați – o “carte de învățătură”.

În cele trei volume sunt coordonate de ambasadorul Nicolae Ecobescu, unul dintre cei mai străluciți diplomați români, care a făcut parte din corpul de elită al Ministerului Afacerilor Externe al României într-o perioadă când țara noastră însemna “ceva” în viața internațională, glasul său fiind ascultat la ONU, la reuniuni consacrate rezolvării unor tensiuni și conflicte din diferite zone ale Globului, dar fiind și inițiatorul unor propuneri vizând menținerea păcii, dezarmarea, promovarea colaborării între statele lumii.

În peste 2 000 de pagini sunt abordate o multitudine de subiecte, din perspectiva cercetătorului în arhive, a diplomatului implicat nemijlocit în evenimentul analizat, a profesorului care încadrează faptele respective în “durata lungă” a istoriei.

Autorii analizează coordonatele esențiale ale politicii externe a României în contextul evoluției vieții internaționale după cel de-al Doilea Război Mondial, marcat de confruntările între “Est” și “Vest”, între cele două superputeri - URSS și SUA - care-și creaseră zone de influență (și dominație).

România, plasată în zona de influență (dominație) sovietică, în urma înțelegerilor de la Teheran și Yalta dintre Stalin, Churchill și Roosevelt, a fost nevoită să suporte condiția de stat învins la Conferința păcii de la Paris din 1946, deși adusese o contribuție importantă la înfrângerea Germaniei și victoria Aliaților, să fie de acord cu prezența trupelor sovietice pe teritoriul său în timp de pace și mai ales să adopte regimul politic impus de Moscova.

A fost nevoie de multă inteligență și perspicacitate din partea liderilor săi pentru a ieși din această situație și a promova o politică de independență și demnitate națională.

Primul pas, dar decisiv, a fost făcut în 1958, când conducerea de la București, în frunte cu Gheorghe Gheorghiu-Dej, a obținut acordul lui N.S. Hrușciiov privind retragerea trupelor sovietice din România. Nici o altă țară socialistă, membră a Tratatului de la Varșovia, nu a reușit să obțină această decizie istorică, astfel că trupele sovietice aveau să se retragă din Polonia, Cehoslovacia, Ungaria, R.D. Germană, Bulgaria abia în anii 1990-1992.

A urmat un al doilea moment semnificativ: adoptarea Declarației CC al PMR din aprilie 1964, prin care România își afirma public, fără echivoc, principiile care trebuie să stea la baza politicii sale externe și a relațiilor dintre state: independență și suveranitate națională, egalitate în drepturi și neamestec în treburile interne. La vremea respectivă, acest document a avut un larg ecou internațional, iar politica concretă promovată de România a dovedit că aceste principii puteau deveni realitate.

Semnificativ este faptul că ministrul Afacerilor Externe român Corneliu Mănescu a fost ales, în 1967, președintele Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite, fiind primul diplomat dintr-o țară socialistă care ocupa această înaltă demnitate. În fond, Corneliu Mănescu reedita performanța lui Nicolae Titulescu, ales în 1930 și 1931, președintele Adunării Generale a Societății Națiunilor.

România a încetat să se mai alinieze la directivele Moscovei, așa cum făceau celelalte state membre ale Tratatului de la Varșovia, adoptând o politică proprie, conformă cu interesul național și cu necesitatea rezolvării pe cale pașnică a diferendelor dintre state. Țara noastră nu numai că nu a rupt relațiile diplomatice ci Israelul, așa cu ceruse URSS, dar s-a implicat activ în negocierile arabo-israeliene, aducând o contribuție importantă la încheierea păcii între Israel și Egipt.

Conducerea de la București nu a intervenit militar în Cehoslovacia, în august 1968 și a condamnat energic, prin glasul lui Nicolae Ceaușescu, această invazie inițiată de Uniunea Sovietică, la care s-au alăturat Polonia, Ungaria, R.D. Germană și Bulgaria.

La vremea respectivă, România se bucura de un mare prestigiu internațional, iar Bucureștii devenise un centru al diplomației mondiale. Este semnificativ faptul că Richard Nixon, președintele SUA, l-a rugat pe Nicolae Ceaușescu să-i mijlocească realizarea unor contacte cu conducătorii Chinei, fapt ce avea să ducă la stabilirea de relații diplomatice între cele două state.

Din comunicările susținute la diferite reuniuni științifice, din articolele publicate în revistele de specialitate, din studiile elaborate special pentru această lucrare se desprinde limpede ideea că diplomația românească avut un rol

---

important, uneori decisiv, în supraviețuirea României sub ocupația sovietică și apoi în afirmarea sa ca stat independent și suveran.

Tendența de după 1989 de a oculta această realitate și chiar de a nega realități recunoscute la vremea respectivă de personalități precum Richard Nixon, Jimmy Carter, Zohu-Enlai, Charles de Gaulle sau Willy Brandt nu dovedește decât o penurie intelectuală a celor care vor să șteargă cu buretele istoria reală a poporului român.

Ceea ce este imposibil. Mai devreme sau mai târziu, mai greu sau mai ușor, adevărul iese la iveală. Iar cartea de față o dovedește cu prisosință.

Ioan Scurtu